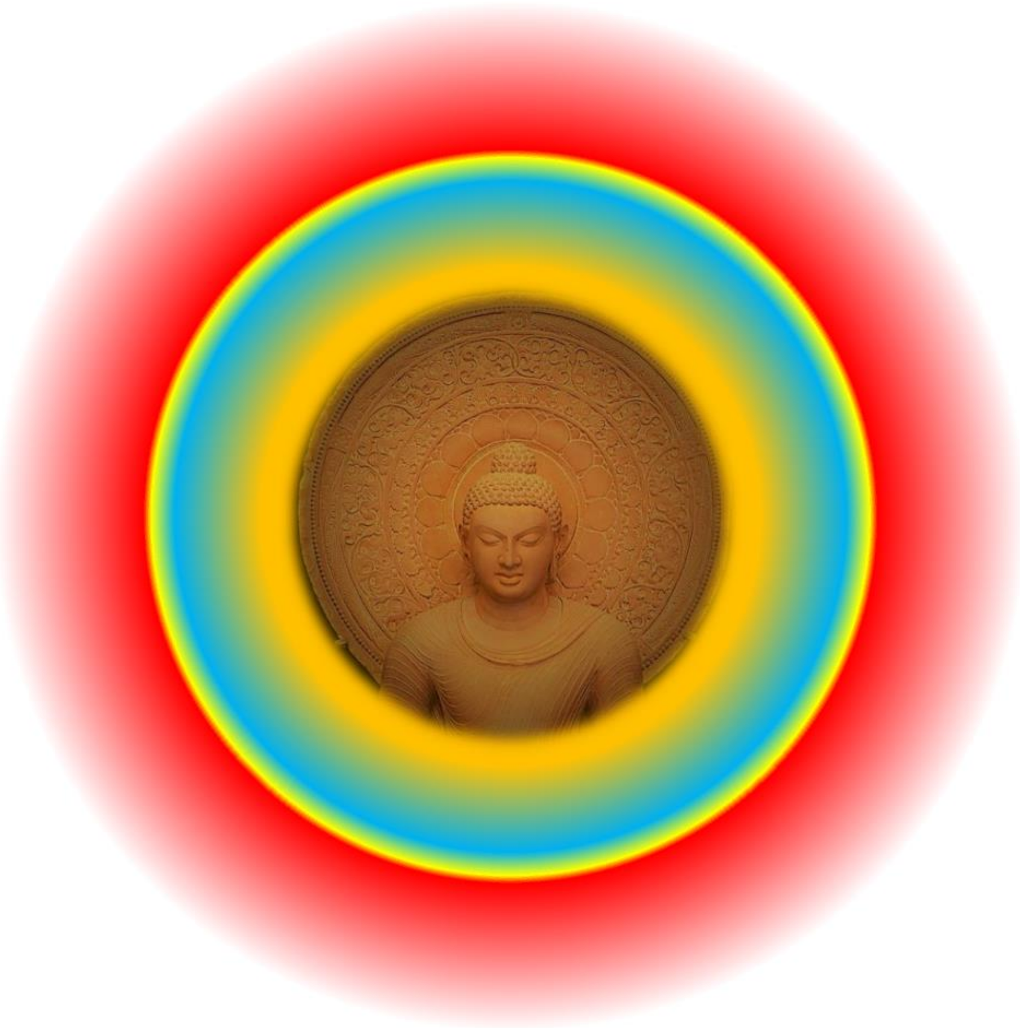

පාතිමොක්ඛ සාරය

පාතිමොක්ඛ සාරය.

වේරගල

සිරි සඞ්ඝබෝධි රජ මහා විහාර වාසි

ගෞ. කෝ. ඤාණසාර ස්වාමීන් වහන්සේ

— විසින් —

සම්පාදිත යි.

ඇතුළ් කෝට්ටේ

පී. බී. කරෝලිස් අප්පුහාමි

— විසින් —

ප්‍රකාශිත යි.

2478.
1935.

KOTTE PRESS.

මිල ශත 30 යි.

සංඥාපනය.

ශ්‍රීමත් සුගත තථාගත අඞ්ගිරස සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දෙසනාකර වදාළ සූත්‍ර, අභිධර්ම, විනය යන පිටකත්‍ර ධර්මය අතුරෙන් විනය පිටකය භික්ෂු භික්ෂුණීන්ගේ සංවරය පිණිස වදාරණලදී ඒ ධර්මයම ශාසනයාගේ ආයුෂයවේ එහෙයින් ගිහි පැවිදි සියල්ලන් විසින්ම මේ ධර්මය පිළිබඳ මනා ඉගෙණීමක්–හික්මීමක්–ඇතිකරගත යුතුය. විශෙෂයෙන්ම භික්ෂූන්වහන්සේලා විසින් ප්‍රාණය මෙන් මේ ධර්මය භාවිතා කළයුතුය. මෙකල නගරබද භික්ෂූන්වහන්සේලා සංස්කෘතාදි පර භාෂා ඉගෙණීමෙන් කාලය විනාශකරති.

පිරිසර පලාත්වාසි භික්ෂූහු විනය කුමක්දැයි නොදනිති. විනය නොදත් අයට කුමන මහණකමක්ද? යකැදුරුකම් කිරීම, වෙදකම් කිරීම, නඩුකීම ආදී නොයෙක් දුශ්චරිතකෙරෙමින් ගිහීන්ට වඩා පාපතර චරිතයක් ගතකරමින් අප රටේ හැසිරෙන ශ්‍රමණ වෙසධාරීන් නිසා සම්බුද්ධ ශාසනය පිරිහීගෙන යයි. මීට හෙතුව ගිහි බෞද්ධයන්ගේ විනය නොදනීමයි. එබැවින් ගිහියන් විසින්ද විනය ඉගෙණ ගතයුතුයි. ගිහියන්ට විනය කියාදීම නරකයයි බොරු මතයක් පවතී. ඒ දුර්මතය නිබෙනතුරු ශාසනය කිළිටි වෙයි. එනිසා ශාසනාලය ඇති සියලු දෙනා විසින්ම විනය ඉගෙණගතයුතුයි. විනය ඉගෙණගන්නාවුන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිසම ප්‍රාතිමොක්ෂයෙහි ශික්ෂාපදයන්ට භාවයක් ලියන්ට අදහස් කෙළෙමි. තවද මෙම පොත ප්‍රාතිමොක්ෂය ඉගෙණගන්න භික්ෂූන්වහන්සේලාට ඉතා ප්‍රයෝජනවත්වෙය. “කඞ්ඛාවිතරණිය” බැලීමේ මහන්සිය මෙයින් දුරුවෙයි තවද උණ රෝගාදියෙන් කරදර පැමිණි හෙයින් මෙය එක වරකට වඩා බලන්නට අවකාශ නැතිවිය. අක්ෂරයන්ගේ අඩුපාඩු වීම ගැණ පඬුවෝ කමත්වා දෙවෙනි වර ඉතා පිරිසිදු ලෙස පිළියෙල කරන්නෙමි. ග්‍රන්ථය විශාල වන නිසා සමහර කරුණු ඇතුළත් නොකළෙමු. තවද අපගේ මේ කෘතියට මරදානේ සිරිනිකේතාරාම වාසි ශෞ, ශ්‍රී, ජිනාරාම ස්ථවිරයන් වහන්සේ අත්‍යන්තොපකාරීවූ බව කෘතඥපූර්වකව මතක්කරම්හ. මගේ මේ ව්‍යාපාරය සද්ධර්ම ලෝකය පිණිස පවතීවා.

මීට—කේ. ඥාණසාර.

පාතිමොක්ඛසාරය (1.)

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

පාතිමොක්ඛන්ති- ප අති මොක්ඛං අති මොක්ඛං" අති සෙට්ඨං අති උත්තමන්ති අත්ථො-යො"තං පාතිරක්ඛති තං පාතිං මොක්ඛෙති මොචයති අපායිකාදීහි දුක්ඛෙහි අත්තානුවාදීහි වා භයෙහි ති පාතිමොක්ඛං- ගන්ථො තස්ස පාතිමොක්ඛස්ස ජොතකත්තා පාතිමොක්ඛන්ති වුච්චති.

භික්ඛු පාතිමොක්ඛං-
භික්ඛුනී පාතිමොක්ඛන්ති-

දුවිධං.

තත්ථ භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ පඤ්ච උද්දෙසානාම-

1 නිදානුද්දෙසො
2 පාරාජිකුද්දෙසො
3 සඞ්ඝාදිසෙසුද්දෙසො
4 අනියතුද්දෙසො
5 විත්ථාරුද්දෙසො-

සඞ්ඝොති

ඉමිනා පන පදෙන කිඤ්චාපි අවිසෙසතො පුග්ගල සමූහො වුත්තො. අත්ථො සො දක්ඛිණෙය්‍ය සඞ්ඝො.

සම්මුති සඞ්ඝොති දුවිධො හොති

තත්ථ දක්ඛිණෙය්‍ය සඞ්ඝොති

අට්ඨ අරිය පුග්ගල සමූහො වුච්චති.

සම්මුති සඞ්ඛාති.

අවිසෙසෙන භික්ඛු සමූහො සො පන ඉධ අධිප්පෙතො

වග්ගවසෙන පඤ්චවිධො හොති

චතුවග්ගො, පඤ්චවග්ගො, දසවග්ගො,
වීසතිවග්ගො අතිරෙක වීසතිවග්ගො

තත්ථ චතුවග්ගෙන

ඨපෙත්වා උපසම්පදපවාරණ අබ්භානානි සබ්බං සඞ්ඝකම්මං කාතුං වට්ටති.

පඤ්චවග්ගෙන

ඨපෙත්වා මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු උපසම්පදඤ්ච අබ්භානඤ්ච සබ්බං සඞ්ඝකම්මං කාතුං වට්ටති-

දස වග්ගෙන

අබ්භානන කම්මං ඨපෙත්වා සබ්බං සඞ්ඝකම්මං කාතුං වට්ටති.

වීසති වග්ගෙන

න කිඤ්චිසඞ්ඝ කම්මං කාතුං න වට්ටති.

අතිරෙක වීසති වග්ගෙන

සො පන චතුවග්ගදීනා සඞ්ඝෙන කාතබ්බං කම්මං ඌනතරෙන කාතුං න වට්ටති. අතිරකෙන පන වට්ටති.

අජ්ජුපොසථොති

තයො උපොසථා චාතුද්දසිකො පණ්ණරසිකො සාමග්ගී උපොසථොති-එවං තයො උපොසථා වුත්තා.

තත්ථ හෙමන්ත ගිම්හ වස්සානානං තිණ්ණං වුතූනං- තතිය සත්තම පක්ඛෙසු වෙ වෙ කත්වා ඡචාතුද්දසිකා අවසෙසා අට්ඨාරස පණ්ණරසිකාති එවං එකසංවච්ඡරෙ චතුවීසති උපොසථා— (විස්තර:- කඞ්ඛා- 3 පිට බලනු.)

පන්නකල්ලනති

තත්‍ර උපොසථොති තිස්සු උපසථ දිවසෙසු අඤ්ඤතර උපොසථ දිවසො තස්මිං හි සති. ඉදංසඞ්ඝස්ස උපොසථ කම්මං පත්තකල්ලං නාම හොති.

සීමා

බද්ධසීමා අබද්ධසීමාති දුවිධා හොති. තත්‍ථ එකාදස විපත්ති යො අතික්කමිත්‍වා තිවිධ සම්පත්ති යුක්තා නිමිත්තෙන නිමිත්තං සම්බන්ධිත්‍වා සම්මතා සීමා බද්ධසීමා නාම.

එකාදස විපත්ති

අතිඛුද්දිකා, අතිමහතී, ඛණ්ඩ නිමිත්තා ඡායා නිමිත්තා අනිමිත්තා බහිසීමෙ ඨිත සම්මතා නදියා සම්මතා සමුද්දෙ සම්මතා ජාතස්සරෙ සම්මතා සීමාය සීමං සම්භින්දන්තෙන සම්මතා. සීමාය සීමං අජ්ඣොත්ථරන්තෙන සම්මතා.

(විස්තර කථා 4–5 පිටු බලනු)

තිවිධ සම්පත්ති යුක්තානි

නිමිත්ත සම්පත්තියා පරිස සම්පත්තියා කම්මවාචා සම්පත්තියා ච යුත්තා.

අට්ඨ නිමිත්ත සම්පත්ති යුක්තා නාම

පබ්බත නිමිත්තං පාසාණ නිමිත්තං වන නිමිත්තං රුක්ඛ නිමිත්තං මග්ග නිමිත්තං වම්මික නිමිත්තං නදී නිමිත්තං උදක නිමිත්තන්ති අට්ඨ හොන්ති.

(විස්තර කථා. 5 පිට බලනු)

පරිස සම්පත්ති යුක්තා නාම

සබ්බන්තිමෙන පරිච්ඡෙදෙන චතූහි භික්ඛූහි සන්නිපතිත්‍වා - ඨිතා භික්ඛු

කම්ම වාචා සම්පත්ති යුක්තා නාම

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා'' ති ආදිනා නයෙන වුත්තාය පරිසුද්ධාය ඤත්ති දුතිය කම්ම වාචාය සම්මතා.

අබද්ධ සීමා

ගාමසීමා සත්තබ්භන්තර සීමා උදකුක්ඛෙප සීමාති තිවිධා.

(විස්තර කථා 6 පිට බලනු.)

චතුසු භික්ඛුසු එකසීමායං හත්ථ පාසං
අවිජහිත්වා ඨිතෙසෙව වෙහං සඞ්ඝස්ස
උපොසථ කම්මං පත්තකල්ලං නාම හොති

සභාගා පත්තියො ච න විජ්ජන්තීති

එත්ථ යං සබ්බො සඞ්ඝො විකාල භොජනා දිනා සභාග වත්ථුනා ලහුකා පත්තිං ආපජ්ජති. එව රූපා වත්ථු සභාගා සභාගාති වුච්චති. විකාල භොජනපච්චයා ආපන්නං පන ආපත්ති සභාගං අනතිරිත්ත භොජනපච්චයා ආපන්නස්ස සන්තිකෙ දෙසෙතුං වට්ටති. සභාගා පත්තියා පන සන්තෙහි භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො ගච්ඡාවුසො තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයං තෙ'සන්තිකෙ ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා''ති.

(විස්තර කාණ්ඩ 8 පිට බලනු)

වජ්ජනීයා ච පුග්ගලා තස්මිං න හොන්තීති.

භික්ඛුනී සික්ඛමානා සාමණෙරො සාමණෙරී සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො අන්තිමවත්ථුඤ්ඤාපන්නකො ආපත්තියා අදස්සනෙන උක්ඛිත්තකො. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙන උක්ඛිත්තකො. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො. පණ්ඩකො ථෙය්‍යසංවාසකො. තිත්ථිය පක්කන්තකො තිරච්ඡාන ගතො, මාතුඝාතකො, පිතුඝාතකො, අරහන්ත ඝාතකො, භික්ඛුනිදූසකො, සඞ්ඝභෙදකො, ලොහිතුප්පාදකො, උභතො බ්‍යඤ්ජනකොති ඉමෙ වීසති වාති එත වීසති පුග්ගලා වජ්ජනීයා නාම.

සඞ්ඝා උපොසථං කාරෙය්‍යාති

ඉමිනා යෙ තෙ අපරෙපි තයො උපොසථා සඞ්ඝ උපොසථො, ගණ උපොසථො, පුග්ගලෙ උපො

සථො, ති එවං කාරකාවසෙන තයො අපරෙපි තයො උපොසථා. සුත්තුද්දෙසො පාරිසුද්ධි උපොසථො, අධිට්ඨාන උපොසථො''ති. එවං කත්තබ්බා කාරවසෙන තයො

කිං සඞ්ඝස්ස පුබ්බකිච්චානි.

උපොසථාගාරං සම්මජ්ජිතබ්බං පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙතබ්බං ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං පදීපො කාතබ්බො අකරොන්තො දුක්කටං ආපජ්ජති ථෙරෙනාපි පතිරූපං ඤත්වා ආණපෙතබ්බං.

ඡන්ද පාරිසුද්ධි.

එත්ථ උපොසථකරණත්ථං සන්නිපතිතෙ සඞ්ඝෙ බහි උපොසථං කත්වා ආගතෙන සන්නිපතිට්ඨානං ගන්ත්වා කාය සාමග්ගිං අදෙන්තෙන ඡන්දො දාතබ්බො. සොපි ගිලානො වා හොති කිච්චපසුතො වා තෙනාපි පාරිසුද්ධිං දෙන්තෙන ඡන්දොපි දාතබ්බො.

කථං දාතබ්බො? එකස්ස භික්ඛුනො සන්තිකෙ ඡන්දං දම්මි ඡන්දං මෙ හර ඡන්දං මෙ ආරොචෙහීති.

කථං දාතබ්බා? එකස්ස භික්ඛුනො සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි දම්මි පාරිසුද්ධිං මෙ හර පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොචෙහීති. තාය පාරිසුද්ධි දානං සඞ්ඝස්සපි අත්තනොපි උපොසථ කරණං සම්පාදෙති.

උතුක්ඛානානි

හෙමන්තාදීනං තිණ්ණං උතූනං එත්තකං අතික්කන්තං එත්තකං අවසිට්ඨානීති එවං උතුආචික්ඛනං

භික්ඛුගණනාති

එත්තකා භික්ඛූ උපොසථග්ගෙ සන්නිපතිතාති භික්ඛූනං ගණනා.

ඔවාදොති

භික්ඛුනීනං ඔවාදො දාතබ්බො.

නිදාන වණ්ණනා නිට්ඨිතා.

1	පාරාජිකාපත්ති	4
2	සඞ්ඝාදිසේසාපත්ති	13
3	අනියතාපත්ති	2
4	නිසග්ගි පචිත්ති	30
5	පාචිත්තියාපත්ති	92
6	පාටිදෙසනියාපත්ති	4
7	සෙඛියා ධර්ම	75
8	අධිකරණ සමථයෝ	7

භික්ෂු ප්‍රාතිමොක්ෂයෙහි ශික්ෂාපද 227

1 පාරාජිකාපත්ති 4

1 උපසපන් භික්ෂුවක් මාගමක් හා මෙවුන්දම් සෙවුනේ නම් පරිජිවේ.

2 උපසපන් භික්ෂුවක් ශත 75 වැනි මුදලක් සොර සිතින් ගත්කල පරිජිවේ.

3 දැන දැන මනුෂ්‍යයෙකුගෙ දිවි තොරකිරිමෙන් පරිජිවේ.

4 උත්තර මනුෂ්‍ය ධර්ම ආරොචනයෙන් පරිජිවෙ.

2 සඞ්ඝාදිසෙසාපත්ති 13

1 සිහෙන් හැර සුකුරු මොචනයෙන් වන සඞ්ඝාදිසෙසා පත්තියෙකි.

2 මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රියකගෙ අඞ්ග පරාමර්ශණයෙන් වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

3 මාගමක් සමග කාමය පිළිබඳ කථාකිරීමෙන්වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

4 "මට මෛථුන ධර්මයෙන් උපස්ථාන කරව"යි කියනකල සිදුවන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

5 අසමගි ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙදෙනෙක් සමගිකිරීමෙන් වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

6 දායකයෙක් නැතිව සුගත් වියතින් දිග දෙළොස් වියතකටද පළල සත් වියතකටද වඩා රැගෙන කුටියක් කිරීමෙන් වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

7 කාරදෙන දායකයෙක් නොමැතිව යථොක්ත ප්‍රමාණයට වඩා ගතහැකි නමුත් විහාර වස්තු නොදෙසා මහල්ලක විහාරයක් කිරීමෙන් වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

8 සිල්වත් භික්ෂුවකට පාරාජිකාපත්තියකින් චොදනාකිරීමෙන්වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

9 එළු බැටලුවන්ගෙ සංසගීය දැක එලෙසින් භික්ෂුවකට චොදනාකිරීමෙන් වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

10 සමගි සඞ්ඝයා භිඳවීමෙන්වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි

11 ඒ භික්ෂුවට අනුබල දෙන භික්ෂුවට වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

12 ප්‍රාතිමොක්ෂය දෙශනාකල එහි දුෂිව බව පහළ කිරීමෙන්වන සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

13 පුෂ්ප දානාදියෙන් කුලසංග්‍රහකරනභික්ෂුවටවනසඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙකි.

---

3 අනියතාපත්ති 2

1 යම් මහණෙක් මාගමක්සමග මෛථුනසෙවනයකට යොග්‍යවූ අස්නෙහි සයනය කෙරේද ඒ දුටු උපාසිකාවක් පාරාජිකාවෙන් හෝ සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙන් හෝ පචිත්තියෙන් හෝ චෝදනා කළේනම් එය පිළිගතයුතුයි. එය අනියත නම් වේ,

2 මාගමකට අසභ්‍ය තෙපුල් කියන්නට යොග්‍ය ස්ථානයක ස්ත්‍රියක සමග සෙය්‍යාව කෙරේද, උපාසිකාවක් ඒ දැක සඞ්ඝාදි සෙසාපත්තියෙන් හෝ පචිත්තියෙන් හෝ කියානම් එය ඇදහිය යුතුයි. ප්‍රතිඥා කටයුතු හෙයින් අනියත නම් වේ.

4 නිසඟි පචිති 30

1 චීවර වග්ග

1 සිවුරක් නොසිටා නොවිකාපා දසදවසකටවඩා කල් තබාගැනීමෙන් නිසඟි වේ

2 ඉටා පරිහරණය කරනලද තුන් සිවුර හැතිව එක රැය කුදු සිටීමෙන් නිසඟි වේ.

3 අකාල චීවර මසකට වඩා පරිහරණයෙන් නිසඟි වේ.

4 නොනෑ භික්ෂුණියක්ලවා සිවුරු සේදවීමෙන් නිසඟිවේ.

5 නොනෑ භික්ෂුණියකගෙ අතින් සිවුරු පිළිගැණීමෙන් නිසඟි වේ.

6 හුවමාරුවක් නොමැතිව භික්ෂුණියකගෙන් සිවුරු පිළිගැණීමෙන් නිසඟි වේ.

7 නොනෑ ගෘහපතීන්ගෙන් අදනා පොරෝනා ඉල්ලානම් නිසඟි වේ.

8 නොපැවරූ සිවුරු විකල්පනය කිරීමෙන් නිසඟි වේ.

9 නොනෑ ගෘහපතීන් ලඟට පැමිණ තමාට පිළියෙල කරන චීවරාදියෙහි විකල්පණය කිරීමෙන් නිසඟි වේ.

10 සිවුරු පිණිස බාරදුන් මුදලක් වේනම් තුන්වර දක්වා එය ඉල්ලිය යුතුයි. සතරවෙනි වර ඉල්ලන්නාහට නිසඟි වේ.

2 එළකලොම වග්ග.

1 කොසෙය්‍ය මිශ්‍රකොට ඇතිරියක් කිරීමෙන් නිසඟි වේ.

2 හුදු කළු එළු ලොමින්ම ඇතිරියක් කිරීමෙන් නිසඟිවේ

3 කළු එළු ලොම් දෙභාගයකට වඩා ගෙන සුදු කිඹුල්වන් දෙබාගයක් නොගෙන ඇතිරි කිරීමෙන් නිසඟි වේ.

4 ඇතිරියක් කොට සාවුරුද්දක් නොයික්මවා නව ඇතිරියක් කිරීමෙන් නිසඟි වේ.

5 පරණ ඇතිර්යෙකින් වියතක් පමණ නොඅල්ලා ඇතිරි කරන්නාහට නිසගි වේ.

6 අතරමගදී ලත් ඇතිරියක් රැගෙන තුන් යොදුනක් ඉක්මවීමෙන් නිසගි වේ.

7 නොනෑභික්ෂුණියක්ලවා ඇතිරියක්කරවා නම් නිසගි වේ.

8 රන්රිදීමසුකහවනු පිළිගැණීමෙන්ද තමාපිණිස අනුන් ලවා ගැනීමෙන්ද නිසගි වේ.

9 රන්රිදීමසුකහවනු ගනුදෙනුවට පැමිණවීමෙන් නිසගි වේ.

10 නානාප්‍රකාර හුවමාරුවට පැමිණවීමෙන් නිසගි වේ.

---

3 පාත්‍ර වග්ග.

1 අතිරේක පාත්‍රයක් දසදවසකට වඩා කල් තබාගැණීමෙන් නිසගි වේ.

2 පිළියම් පසකට අඩු පාත්‍රයක් ඇතිකල්හි අතික් පාත්‍රයක් තබාගැණීමෙන් නිසගි වේ.

3 පඤ්චවිධ භෛෂජ්‍ය පිළිගෙන සත් දවසකට වඩා කල් තබාගැණීමෙන් නිසගි වේ.

4 ග්‍රීෂ්ම ඍතුයෙහි අන්තිම මාසයෙන් මෑත භාගයෙහි සියලු වැසි සිවුරු සෙවීමෙන් අඩ මසකින් මෑත භාගයෙහි අදිෂ්ඨානකොට ගැන්මෙන් නිසගි වේ.

5 භික්ෂුවකට සිවුරක් දී කැවහ කිපී කඩාගැණීමෙන් නිසගි වේ.

6 පෙහෙරන් ලවා සිවුරු වියවීමෙන් නිසගි වේ.

7 පෙහෙරන් කරු එලඹ මෙබඳු සිවුරක් කරව. අපි එට කුලිය දෙන්නෙමු කීමෙන් නිසගි වේ.

8 පවාරණයට දසදවසක් තිබියදී දෙනලද ඉක්මන් සිවුරක්ගෙන නොසිටා චීවර කාල ඉක්මවීමෙන් නිසගිවේ.

9 ඉවූ තුන්සිවුරෙන් එකක් ගම තබා වනයෙහි වසන භික්ෂුවනට සදවසකට වඩා සිවුරෙන් ඉවත්ව විසීමෙන් නිසගි වේ

10 භික්ෂුවකට පිරිනමනලද චීවරාදිය දැන දැන තමන්ට පරිනාමවා ගැණීමෙන් නිසගි වේ.

---

5 පාචිත්තියාපත්ති 92.

---

1 මුසාවාද වර්ග.

1 දැන දැන මුසාවාද කීම නිමිතිකොට ගෙණ පචිති වේ.

2 උපසපන් කෙනෙකුට ජාත්‍යාදීන් ගටා බිණීමෙන් පචිති වේ

3 කේලාම් කීමෙහි පචිති වේ.

4 අනුපසම්පන්නයෙකුව පාලි ධර්මය පදාදි වශයෙන් හදාරවා නම් පචිති වේ.

5 අනුපසම්පන්නයෙකු සමග දෙතුන් රැයකට වඩා සෙය්‍යාව කොරේනම් පචිති වේ

6 මාගමක් සමග එක සෙනස්නෙහි එක රැයක් සෙය්‍යාව කොරේනම් පචිති වේ

7 මාගමකට පුරුෂයෙක් නැතිව හය පදයකට වඩා බණ කීමෙන් පචිති වේ.

8 අනුපසම්පන්නයෙකුට උත්තර මනුෂ්‍ය ධර්මය කියානම් ඒ ධර්මය විද්‍යමානකළ පචිති වේ.

9 දුට්ඨුල්ලාපත්තියක් අනුපසම්පන්නයෙකුට කියානම් පචිති වේ.

10 දැන දැන පොලව කණීනම් කනවානම් පචිති වේ.

---

2 භූතගාම වර්ග.

1 තෘණ වෘක්ෂාදීන්ගේ ඡෙදනාදියෙන් පචිති වේ.

2 සඟමැද විචාල දෙය හබා අතිකක් කීමෙන් සඞ්ඝයාට වෙහෙස දීමෙන් පචිති වේ.

3 භික්ෂූන්ගේ නුගුන කීමෙහි පචිති වේ.

4 සහසතු ඇඳ පුටු අභ්‍යවකාශයෙහි අතුරානො කියා යාමෙන් පචිති වේ.

5 සහසතු ගෙයි ඇඳ පුටු අතුරා නොකියා යාමෙන් පචිති වේ.

6 සහසතු විහාරයෙහි වාසයට පළමුනොට පැමිණි භික්ෂුවට සාරදර වනසේ පිසීම පචිති වේ.

7 යම් මහණෙක් උපසපන් භික්ෂුවකට කිපී විහාරයෙන් නෙරපානම් පචිති වේ.

8 මධ්‍යම ප්‍රමාණ පුරුෂයෙකුගෙ හිස නොවැදෙන තරම් අහසෙහි වූ සහසතු කුටියෙහි තලාද පිට තබන ලද පා පිද පියල් ගසා ඇන නොගසන ඇඳන් ආදියෙහි ඉඳ ගැණීමෙන් පචිති වේ.

9 උලුවස්සෙහි දොර බා ජනෙල් සාවුලුවෙහිද තිශවල බව පිණිස දොර බාමේ පළල පමණ තැන් ඉක්මවා මැටි ආදිය ගෑසිමෙන් පචිති වේ.

10 දුන දුන පණුවන් ඇති ජලය මැටිවලට ඉසීමෙන් පචිතිවේ.

---

3 භික්ඛුණී ඕවාද වග්ගය.

1 භික්ෂු සම්මතයක් නැතිව යම් මහණෙක් භික්ෂුණීන්ට අවවාද කෙරේනම් පචිති වේ.

2 සම්මත මහණද හිරු අවරට ගියකල අවවාද කෙරේනම් පචිති වේ.

3 මෙහෙණවරකට එළඹ අවවාද කෙරේනම් පචිති වේ.

4 ආමිස ආසාවෙන් භික්ෂූන්ට අවවාද කෙරේනම් පචිති වේ.

5 නොනෑ මෙහෙණකට පෙරළිකිරීමක් නැතිව චීවරයක් දීමෙන් පචිති වේ.

6 නොතෑ මෙහෙණකට කියා චීවරයක් ගෙනවීමෙන් පචිති වේ.

7 මෙහෙණක් සමග කථාකරගෙන ගමනක් යාමට එක මගට පැමිණීමෙන් පචිති වේ.

8 භික්‍ෂුනියක් සමග කථාකරගෙන එක නැවට පැමිණ යාමෙන් පචිති වේ.

9 භික්‍ෂුණියක් විසින් සම්පාදනය කරනලද භොජනක් වැළඳීමෙන් පචිති වේ.

10 භික්‍ෂුණියක් සමග රහසිගතව නිසද්‍යා කොරේනම් පචිති වේ.

---

4 ඔ‍ගීස.

1 නොගිලන් මහණහුවිසින් එක් දවසකට තිසිවූ භොජන එදවසම නොවැළඳීමෙන් පචිති වේ,

2 ගණව පිළිගත් භොජනය තිමිතිනොටගෙණ සමය තබා පචිති වේ.

3 පැවරූ පිළිවෙල ඉක්මවා උත්තපටිපාටියෙන් වැළඳීමෙන් පචිති වේ.

4 අගහලාදිය රූවිලෙස ගැනීමට පත්සාල කාලහි පිරූ දෙතුන් පාත්‍රයකට වඩා ගැණීමෙන් පචිති වේ.

5 වළඳ ඉතිරි දෙයක් පසුව කෑමෙන් පචිති වේ.

6 ප්‍රතික්‍ෂෙපකළායින් පසුමහණ අනුභව කරවයි පැමිණ වූ භොජනය වැළඳීමෙන් පචිති වේ.

7 විකාලයෙහි වළඳන්නාහට පචිතිවේ.

8 පිළිගෙන එක රැයකුදු ඉක්ම වළඳන්නාට පචිති වේ.

9 නොගිලන්ව පස්බෙහෙත්ඉල්වා වළඳන්නාට පචිතිවේ

10 නොපිළිගන්වන ආහාරයක් වළඳනම් පචිතිවේ.

5 වගීස.

1 යම් මහණෙක් නග්නපරිබ්‍රාජකයෙකුට කෑ යුතුදෙයක් සියතින් දීමෙන් පචිතිවේ.

2 ඇවැත්නි තා සමග හැසිරීම මට රුචිනැත පහව යවයි කියාතම් පචිතිවේ.

3 රාගයෙන් යුත් ස්ත්‍රී පුරුෂයන් සිටිත ගෙයකට වැද සිටිතම් පචිති වේ.

4 මාගමක් සමග රහස්හිවූ අස්නෙක හිඳීනම් පචිති වේ.

5 මාගමක් සමග ඇසට රහස්වූ තැන හිඳීමත් පචිති වේ.

6 සඹිවිහාරකයාට නොකියා ගම් වැදීමෙන් පචිති වේ.

7 අගිලන් මහණ හෙම සාරමසක් ගිලන් පසින් පැවරීම ඉවසිය යුතුයි. ගිලන සාරමස ඉවසිය යුතුයි. ජීවිතය දක්වා ඉවසීම හැර ඉවසන්නාට පචිති වේ.

8 යුධ සේනාව බලන්ට යන්නාහට පචිති වේ.

9 යුධ සේනාවෙහි දෙතුන් රැයකට වඩා නතරවීමෙන් පචිති වේ.

10 දෙතුන් රැයක් යුධ සේනාවෙහි වසන මහණ අණීක දශීණයට යාමෙන් පචිති වේ.

---

6 වගීශ.

1 රා බීමෙන් පචිති වේ.

2 ඇඟිල්ලෙන් ගිරිහි හැවීමෙන් පචිති වේ.

3 දියෙහි කෙළිමෙන් පචිති වේ.

5 අනාදරයෙහි පචිති වේ.

6 භික්ෂුවක් භයගැණිවීමෙහි පචිති වේ.

6 ගිනි දැල්වීමෙහි පචිති වේ.

7 අඩමසක් නොපිරුණුකාළ සමය තබා නෑමෙන් පචිති වේ.

8 අළුත් සිවුරක් කප්බිඤුනොතබා පෙරවාතම් පචිතිවේ
9 විකල්පතය කාරණ සිවුරක් නොසුරුවා පරිභොග කොරේනම් පචිති වේ,
10 සිනාසීම සඳහාවත් පාත්‍රා සිවුරු සැඟවීමෙන් පචිතිවේ.

7 වර්ග.

1 යම් මහණෙක් දැනදැන සතෙක් මරුනම් පචිති වේ.
2 දැන දැන සතුන්ඇති ජලය පානය කිරීමෙන් පචිතිවේ.
3 දැන දැන ධර්‍මයලෙස කාරණ අධිකාරණය නැවත උගුළුවා නම් පචිති වේ.
4 දැන දැන සඞ්ඝාදිසෙසාපත්තියක් සඟවාතම් පචිති වේ.
5 දැන දැන විසිවයස් සම්පූර්ණ නුවූවෙක් උපසපන් කිරීමෙන පචිති වේ.
6 දැන දැන සොරසත්මුවා සමග එක මාර්ගයට පිළිපන් නේ නම් පචිති වේ.
7 මාගමක් සමග එක මාගිය පිළිපන් කොණෙහි පචිතිවේ,
8 ශික්‍ෂා පදයන්ට අගෞරව කිරීමෙන් පචිති වේ,
9 පාරංගත ධර්‍මයෙහි ගන්තාලද දෘෂ්ටිය නොහළ වේනම් ඒ මහණ සමග ධර්‍මාමිස සම්භොග කරන්තාහට පචිති වේ.
10 ශික්‍ෂාපදයන්ට අගෞරව කාරණ සාමණේරයෙක් ලඟ තබාගැණීමෙන් පචිති වේ,

8 වර්ග.

1 ප්‍රඥප්ත ශික්‍ෂාපදය කියනු ලබන කල්හි එහි නොපිහිටයි නම් පචිති වේ.
2 පාමොක් දෙසූකළ ඊට දෙස් පවරුනම් පචිති වේ.
3 පාමොක් දෙසන කළ එය නොපිළිගනී නම් පචිති වේ'
4 භික්‍ෂුවකාටපහර දීමෙන් පචිති වේ.

5 පහරදීමට අත එසවීමෙන් පචිති වේ.

6 සඞ්ඝාදිසෙසාපත්තියෙකින් භික්ෂුවකට චොදනාකිරීමෙන් පචිති වේ.

7 කුකුස් ඉපදවීමෙන් පචිති වේ.

8 රහස් ඇසීමෙන් පචිති වේ.

9 ධර්‍ම කර්‍මයට ඡන්‍දය දී පසුව දොස් කීමෙන් පචිති වේ.

10 විනිච්ඡය කථා පවතින කල ඡන්‍දය නොදී යා නම් පචිති වේ.

11 සඟ සතු චීවරාදිය දී පසුව දොස්කියා නම් පචිති වේ.

12 සඟ සතු පිරිකර සඞ්ඝයාට නොකියා දේනම් පචිතිවේ.

---

9 වර්‍ගය.

1 රජ සහ දේවිය ඇතුල් ගෙයි සිටිද්දී යාමෙන් පචිති වේ

2 විහාරය ඇතුලත තිබූ රන් රිදී මුතු මැනික් ආදියක් තබා දීම පිණිස ගැනීමෙන් පචිති වේ

3 භික්ෂුවකට නොකියා ගම් වැදීමෙන් පචිති වේ

4 ඇට දත් වලින් ඉදිකටු ගුල් කරවීමෙන් පචිති වේ

5 සුගත් වියතින් අට අඟලකට වඩා ප්‍රමාණය ඉක්මවා ඇඳ පුටු කිරීමෙන් පචිති වේ

6 ඇඳක් හෝ පුටුවක් පුලුන් වලින් දනා ලද්දුව කොලේනම් පචිති වේ

7 නිවාසන සිවුර දිගින් වියත් දෙකයි පළල එකහමාරයි ඉක්මවන්නාට පචිති වේ

8 කණ්ඩුපටිච්ඡාදනය දිග වියත් සතරයි පළල දෙකයි ඉක්මවන්නාට පචිති වේ

9 වැසි සිවු දිග හයයි පළල දෙකහමාරයි ඉක්මවන්නාට පචිති වේ

10 සුගත් සිවුර ඉක්ම වන්නාටපචිති වේ.

පාටිදෙශනීයාපත්ති 4.

1 ඇතුල්ගමට වැද නොනෑ භික්ෂුණියක් අතින් කෑයුතු දෙයක් සියතින් පිළිගෙන වැළඳීමෙන් පටිදෙශනියාපත්තියක් වේ.

2 වළඳමින් සිටින කල මෙහි බෙදවයි විධානය කරණ භික්ෂුනියට ඉවත් වෙන්ට නොකියා වළඳන භික්ෂුවට පටිදෙශනියා පත්තිය වේ.

3 ආරාධනාක් නොමැතිව සෙඛ සම්මත කුලයට එළඹ සියතින් ඛාද්‍යභොජ්‍යපිළිගෙණ අනුභවකරණ භික්ෂුවට පටිදෙශනීයාපත්තිය වේ.

4 අරණ්‍ය සෙනාසනයට ගෙණ දෙන්නෙමියි නොදන්වනලද ඛාද්‍ය භොජ්‍යයක් අරමතුළදී සියතින්පිළිගෙණ වැළඳීමෙන් පාටිදෙශනියාපත්ති වේ.

සෙඛියා ධම්ම 75.

1 වර්ගය

1 හාත්පසින් වටහොට නොඇඳීමෙන් දුක්කටා වේ.
2 හාත්පසින් වටහොට නොපෙරවීමෙන් දුක්කටා වේ.
3 මනාකොට හැඳ පෙරවා නොයාමෙන් දුක්කටා වේ.
5 සුවිනීතව ගම් නොවැදීමෙන් දුක්කටා වේ.
6 සුවිනීතව ගම්වල නොහැසිරීමෙන් දුක්කටා වේ.
7 යටහෙළන ඇස් ඇතිව ගම්වල යාමෙන් දුක්කටා වේ.
8 යටහෙළන ඇස් ඇතිව ගම්වල විසීමෙන් දුක්කටා වේ.
9 නගනලදසිවුරුඇතිව ඇතුල්ගම්වල යාමෙන් දුක්කටා වේ.
10 නගනලද සිවුරු ඇතිව ඇතුල් ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ.

2 වර්ගය

1 මහසිනා ඇතිව ගම් වැදීමෙන් දුක්කටා වේ
2 මහසිනා ඇතිව ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ
3 මහත් ශබ්දයෙන් කථා කරමින් ගම් වැදීමෙන් දුක්ක දුක්කටා වේ
4 මහත් ශබ්දයෙන් කථා කර කර ගම්වල විසීමෙන් ටා වේ
5 කාය සලසලා ගම්වැදීමෙන් දුක්කටා වේ
6 කාය සලසලා ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ
7 අත සලසලා ගම් වැදීමෙන් දුක්කටා වේ
8 අත සලසලා ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ
9 ඉස සලසලා ගම් වැදීමෙන් දුක්කටා වේ
10 ඉස සලසලා ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ

3 වර්ගය

1 උකුලෙහි තබන ලද අත් ඇතිව ගම් වැදීමෙන් දුක්කටා වේ
2 උකුලෙහි තබන ලද අත් ඇතිව ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ
3 හිස වසා පොරවාගෙන ගම් වැදීමෙන් දුක්කටා වේ
4 හිස වසා පොරවාගෙන ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ
5 විලුඹෙන් යන ගමන් ඇති කල දුක්කටා වේ
6 අකාවටු ඇවිළීම් ඇතිව ගම්වල සිටීමෙන් දුක්කටා වේ
7 සිහි එළවා අහර නොපිළිගැනිමෙන් දුක්කටා වේ
8 පාත්‍ර ගත සංඥ නැති අහර පිළිගැනිමෙන් දුක්කටා වේ
9 බත් සතරවන කොටස පමණවූ මුද්ග සූපාදිය නොපිළිගැනීමෙන් දුක්කටා වේ
10 පා මූවවිට යට රෙඛාව හා සමව නොපිළිගැනීමෙන් දුක්කටා වේ

4 වගීය

1 සිහි එලවා අහර නොවැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
2 පාත්‍ර සංඥා ඇතිව අහර නොවැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
4 පිළිවෙළින් නොවැළැඳවීමෙන් දුකකටා වේ
3 යට සූප පිණ්ඩය නොවැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
5 බත මුදුනින් හනා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
6 බතින් මුදග සූපාදිය වසනකල දුකකටා වේ
7 නොගිලන්ව බත තමා පිණිස විනවා නම් දුක්කටා වේ
8 කිපුණු සිතින් අනුන් වළඳන පාත්‍රය බැලීමෙන් දුකක
9 මහත් පිඬුසොට වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ [ටා වේ
10 පිඬු නොසොට වැළදීමෙන් දුකකටා වේ

5 වගීය

1 අහර පිඬු මුව ළඟට නොපමුණුවා මුව විවෘත කරන්
නාට දුකකටා වේ
2 වළඳමින් ඇඟිලි සියල්ලම මුඛයෙහි දැමීමෙන් දුක්කටා
3 අහර සහිත මුවින් කථාකිරීමෙන් දුකකටා වේ [වේ
4 අහර පිඬු මුඛයට දමදමා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
5 අහර පිණ්ඩ කඩකඩා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
6 හකු පුරවපුරවා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
7 අත ගසා දමදමා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
8 බත් උළු ඉසිර ඉසිරවා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
9 දිව නෙරව නෙරවා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
10 චපු චපු යන හඬ නහනහා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ

6 වගීය

1 සුරු සුරු යන හඬ නඟනඟා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
2 අත ලෙවලෙවා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
3 එක ඇඟිල්ලකින් පාත්‍රය ලෙව ලෙව වැළැදීමෙන්
දුකකටා වේ
4 දිවෙන් පිට තොල් ලෙවලෙවා වැළැදීමෙන් දුකකටා වේ
5 වළඳන අතින් පැන් භාජනය ඇල්ලීමෙන් දුකකටා වේ

6. පාත්‍රය සේදූ දිය ඇතුල් ගෙයි දැමීමෙන් දුක්කටා වේ
7 කුඩ ඉසලාගත් අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
8 දඬු ගත් අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
9 කඩු ගත් අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
10 දුනු ගත් අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ

7 වර්ගය

1 පයල්ලු මිරිවැඩි ඇති අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
2 පයල්ලු වහන් ඇති අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
3 යානාවක සිටින්නහුට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
4 සයනයට පැමිණිහට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
5 ගසාවටුවීම් ඇති අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
6 හිසවසා වෙළන ලද්දහුට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
7 වසන ලද හිස් ඇති අයට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
8 ආසනයෙහි උන්නහුට බිම ඉඳ බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
9 මිටි අස්නක හිඳ උස් අස්නක සිටින්නාට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
10 ඉඳගත්තාහට සිටගෙණ බන කීමෙන් දුක්කටා වේ
11 පස්සෙහි යමින් පෙරටුව යන්නාහට බන කීමෙන් දුක්කටා වේ
12 නොමගින් යමින් මගින් යන්නාහට බණ කීමෙන් දුක්කටා වේ
13 සිටගෙන මල මූත්‍ර කිරීමෙන් දුක්කටා වේ
14 තණකොළ ඇති තැන්වල මූත්‍ර කිරීමෙන් දුක්කටා වේ
15 ජලයෙහි මලමූත්‍ර කිරීමෙන් දුක්කටා වේ

අධිකරණ ධර්ම 7.

1 සම්මුඛා විනය
2 සති විනය
3 අමූළ්හවිනය
4 ප්‍රතිඥාව
5 යෙභුය්‍යසිකාව
6 තස්සපාපියසිකාව
7 තිණවත්ථාරකය

ශික්ෂාපදවල භාවය නිමි.

සත්ත දසාකාරය.

1 නිදානං

ශික්ෂාපද පැනවූ තැන් සත්වැදෑරුම් වේ. එනම්, වෙසාලි, රජගහ, සාවත්ථි, ආලවක, කොසම්බ, සක්ක, භග්ග, යන ජනපදයෝ යි.

2 පුග්ගලං

ඒ ඒ ශික්ෂාපද පැනවීමට ආදිකාර්මික පුද්ගලයෝ සුදින්න, ධනිය, සම්බහුලා, වග්ගුමුදා, සෙය්‍යසක, උදායි, ආලවක, ඡන්න, මෙත්තිය, දෙවදත්ත, අස්සජි, පුනබ්බසු, ඡබ්බග්ගිය, උපනන්ද, අඤ්ඤතර, හත්ථක, අනුරුද්ධ, චූලපන්ථක, නන්ද, ආදීහු [වෙති.

3 වත්ථු

වස්තු නම්-ඒ ඒ පුද්ගලයන් කළ වැරදි ක්‍රියාවෝයි

4 පඤ්ඤත්ති විධි

ප්‍රඥප්තියනු- ප්‍රඥප්ති- අනුප්‍රඥප්ති- අනුප්පන්න ප්‍රඥප්ති-සර්වත්‍ර ප්‍රඥප්ති-ප්‍රදේශ ප්‍රඥප්ති-සාධාරණ ප්‍රඥප්ති--අසාධාරණ ප්‍රඥප්ති--එකතෝ ප්‍රඥප්ති-උභතො ප්‍රඥප්ති.

එහි විස්තර.

ප්‍රඥප්ති නම්-පළමුකොට පනවන ලද්දයි. අනුප්‍රඥප්ති නම්-ඊට අනුව පනවන ලද්දයි. අනුප්පන්න ප්‍රඥප්ති නම්-දෝෂය නූපන් කල්හි පනවන ලද්දයි. සියලු ප්‍රදේශයටම සරිලන ලෙස පනවන ලද්ද සර්වත්‍ර ප්‍රඥප්ති නම් වේ. ප්‍රදේශයකට පමණක් පනවන ලද්ද ප්‍රදේශ ප්‍රඥප්ති නම් වේ. භික්ෂු භික්ෂුණීන්ට සාධාරණවූ ප්‍රඥප්තිය සාධාරණ ප්‍රඥප්ති නම්-භික්ෂුන්ට පමණක් පනවන ලද්ද අසාධාරණ ප්‍රඥප්ති නම්. සාධාරණ අසාධාරණ දෙකත් එකතො උභතො දෙකත් අර්ථවශයෙන් එකක්මය

5 ආනත්ති යනු-ආඥවයි. 6. ආපත්ති යනු-ආපත්ති ප්‍රභෙදයයි. 7. අනාපත්ති යනු-අජානනතාදීන් ගෙන් වන වරදයි. 8. විපත්ති නම්-සීල, ආචාර, දිට්ඨි, ආජීව යන සතරයි. 9, අඞ්ග යනු ආපත්ති සාධක අඞ්ගයි. 10. කාය, වචන, කාය වචන දෙක. කාය චිත්ත, වාචා චිත්ත, කාය වාචා චිත්ත යන සය සමුට්ඨාන නම්.

කිරියා 11

සියලු ආපත්තීහු ක්‍රියා වශයෙන් කායවචනාදි යෙන් සිඩ වෙති.

සඤ්ඤා 12

සඤ්ඤා විමොක්ඛ නොසඤ්ඤා විමොක්ඛ යයි දෙකකි. ඇවතට පැමිණෙන සංඥව නැති කාමින් ආපත්ත් භාවයෙන් මිදෙද්ද එය සංඥ විමොක්ඛ නම්. ඇවතට පැමිණෙන සංඥව නැතත් ඇවතට පැමිණේද එය නොසංඥා විමොක්ඛ නම්.

චිත්තභෙදය 13

සචිත්තක-අචිත්තක වශයෙන් දෙයාකාර වේ. සචිත්ත සමුට්ඨාන තුනෙන් නැගෙන ඇවත සචිත්තක නම්. අචිත්තක සමුට්ඨානයෙන් නැගෙන ඇවත අචිත්තක නම්.

වජ්ජ 14

ලොකාවද්‍ය ප්‍රඥප්ති වද්‍යයයි දෙයාකාර වේ. සියල්ලම අකුසල් වේ ද එය ලොකාවද්‍යයි. කුසලාකුසල අව්‍යාකෘතවේද එය ප්‍රඥප්තිවද්‍ය නම්.

කම්ම 15

සියලු ආපත්තීහුම කායකර්ම වාක්කර්ම මනොකර්ම වශයෙන් තුන්ආකාර වේ.

තිකවිධිය 16

කුසලත්‍රිකයත්ක විධියයි ඥනත්‍රිකවිධිය කුසල අකුසල අව්‍යාකෘත තුනෙන් යුක්තවූ ඇවත කුසල ත්‍රිකවිධිනම්. සුඛවෙදනා-දුක්ඛවෙදනා-උපෙක්ඛා වෙදනා තුනෙන් යුක්තවූයේ වෙදනා ත්‍රිකය යි.-

දුක විකිය 17
අකුසල අව්‍යාකෘත වශයෙන් සිත් දෙකක. ශුඛ උපෙක්‍ෂා වශයෙන් වේදනා දෙදෙනෙක. මේ සත්තදශාකාරයයි. සියලු ශික්‍ෂාපදයන්හිම මෙය තේරුම් ගතයුතුයි එකල්හි භික්‍ෂුතෙම භාග්‍යවතයන් වහන්සේගේ සියලුම විනයපිටක දැනගත්තේ වේ.

විස්තර කාණ්ඩය.

---

1. මෛථුන පාරාජිකාව.

1	නිදානං	–	වෙසාලියං
2	පුග්ගලං	–	සුදින්නත්ථෙරං
3	වත්ථුං	–	මෛථුන විතික්කමවත්ථුස්මිං
4	පඤ්ඤත්තිවිධි	–	මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය
5	ආනත්ති	–	ආනාපජ්ජිතබ්බා ආනත්ති
6	ආපත්ති	–	දුක්කටාදි ආපත්තිභෙදෙ
7	අනාපත්ති	–	අජානන්තස්සාදීනං
8	විපත්ති	–	සීල විපත්ති
9	අඞ්ගං	–	වෙ අඞ්ගානි a
10	සමුට්ඨානං	–	පඨම් පාරාජිකස ට්ඨානං
11	කිරියා	–	කාය කම්මාදි කිරියා
12	සඤ්ඤා	–	සඤ්ඤාවිමොක්ඛං
13	චිත්ත	–	සචිත්තකං
14	වජ්ජ	–	ලොකවජ්ජං
15	කම්මං	–	කාය කම්මං
16	පඨමතික	–	අකුසල චිත්තං
17	දුතියතික	–	විවෙදනං

---

9. a සෙවන චිත්තං
මග්ගෙන මග්ග පවෙසනං
ඉහ අඞ්ගිකං

විස්තර.

කිලෙසාරිහි පරාජීයතෙ පරාජිසිත්‍රාති වා පාරාජිකො- කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවනු ලැබේනුයි පරදවන ලදනුයි හෝ පාරාජිකා නම් වේ. ඒ පාරාජිකාවූ භික්ෂුව ගිහියෙක්වී හැවත සරණගමනය පටන් ඒ ඒ සිල් රැකා මනාව පිළිපැදීමෙන් රහත්වීම හැර සෙසු මාර්ගඵල ලබන්ට සුදුස්සෙක් වෙයි

මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රියගේ පස්මග වස්මග මුඛ මාර්ගවශයෙන් 3
අමනුෂ්‍ය ස්ත්‍රියගේ වස්මග පස්මග මුඛ මාර්ගවශයෙන් 3
තිරශ්චීන ස්ත්‍රියගේ වස්මග පස්මග මුඛ මාර්ගවශයෙන් 3
මනුෂ්‍ය පුරුෂයන්ගේ වස්මග මුඛ මාර්ගවශයෙන් 2
අමනුෂ්‍ය පුරුෂයන්ගේ වස්මග මුඛ මාර්ගවශයෙන් 2
තිරශ්චීන පුරුෂයන්ගේ වස්මග මුඛ මාර්ගවශයෙන් 2
මනුෂ්‍ය අමනුෂ්‍ය තිරශ්චීන උභතො
ව්‍යඤ්ජනයකායන්ගේ මාර්ග 9
එසේම පණ්ඩකායන්ගේ වශයෙන් මාර්ග 6

එකතුව මාර්ග 30

මෙකී මාර්ගයන්හි තිමිති ප්‍රවෙශයෙන් තිමිති ප්‍රවෙශකාරවන කල්හි ප්‍රවෙශක-ප්‍රවිෂ්ට-ස්ථිති-උද්ධරණ යන සතර ක්ෂණයෙහි, මෛථුන ධම්ම පාරාජිකාවට පැමිණියේ නම් වේ.

---

2. අදින්නාදාන පාරාජිකාව.

1 නිදානං රාජගහෙ
2 පුග්ගලං ධනියත්ථෙරං
3 වත්ථුං අදින්නවත්ථුස්මිං
4 පඤ්ඤත්ති ගාමා වා අරඤ්ඤාවා
5 ආනත්ති සාණත්තිකං
6 ආපත්ති දුක්කටාභෙදං

7 අත්ත පත්ති උම්මත්තකාදීනං
8 විපත්ති සීලවිපත්ති
9 අඞ්ගං අවෙ අඞ්ගානි
10 සමුට්ඨානං අදින්නාදාන සමුට්ඨානං
11 කිරියා කායකම්මාදි කිරියා
12 සඤ්ඤා සඤ්ඤා විමොක්ඛං
13 චිත්ත සචිත්තකං
14 වජ්ජං ලොකවජ්ජං
15 කම්මං කායකම්මං
16 පඨමත්තික අකුසලචිත්තං
17 දුතියත්තික දිවෙදනං

විස්තර.

ගාමා වා අරඤ්ඤා වා

ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච අවසෙසං අරඤ්ඤ නාම. ගමත් ගමූපචාරයත් ඇර අනෙක් සියල්ල අරණ්‍ය නම්. ගමක හෝ ආරණ්‍යයක හෝ තුබූ කිසිවක් ගැනීම අදහස් කරනලදී.

මනුෂ්‍යයකුට අයත් පුරාණ නීල කාර්ෂාපණයෙන් සතරින් කොටසක් හෙවත් මෙ කාල ශත 75 ක් වටිනා, අයිතිකාරයා නොදෙන, යම්කිසිවක් පස්විසි අවහාරයෙන් ගනී නම් පාරාජිකා වේ,

1, නානා භණ්ඩ පඤ්චකය. 2. එක භණ්ඩ පඤ්චකය.

1. නානා භණ්ඩ පඤ්චකය	2. එක භණ්ඩ පඤ්චකය
1 ආදියෙය්‍ය	1 ආදියෙය්‍ය
2 හරෙය්‍ය	2 හරෙය්‍ය
3 අවහරෙය්‍ය	3 අවහරෙය්‍ය
4 ඉරියාපථං විකොපෙය්‍ය	4 ඉරියාපථං විකොපෙය්‍ය
5 ඨානා චාවෙය්‍ය	5 ඨානා චාවෙය්‍ය

3 සාහත්ථික පඤ්චකාය.

1 සාහත්ථිකො
2 ආණත්තිකා
3 නිස්සග්ගියො
4 අත්ථසාධකො
5 දුරනික්ඛෙපො

4 පුබ්බයොග පඤ්චකාය.

1 පුබ්බ යොගො
2 සහපයොගො
3 සංවිදාවහාරො
4 සඞ්කෙත කම්මං
5 නිමිත්තකම්මං

5 ථෙය්‍යාවහාර පඤ්චකාය.

1 ථෙය්‍යාවහාරො
2 පසය්හාවහාරො
3 පරිකප්පාවහාරො
4 පටිච්ඡන්නාවහාරො
5 කුසාවහාරො

---

3 මනුෂ්‍ය විග්ගහ පාරාජිකාව.

1 වේසාලියං
2 සම්බහුලා
3 ජීවිතාවොරොපනවප්පුසමිං
4 මරණවණ්ණංවා
5 සාණත්තිකං
6 දුක්කටාදිභෙදං ‡
7 අජානන්තස්ස
8 සීලවිපත්ති
9 පඤ්චඅඞ්ගානි *
10 අදින්නාදාන සමුට්ඨානං
11 කායකම්මාදි කිරියා
12 සඤ්ඤාවිමොක්ඛං
13 සචිත්තකං
14 කායකම්මං වචීකම්මං
15 ලොකවජ්ජං
16 අකුසලචිත්තං
17 දුක්ඛවෙදනං

---

‡ මරණ පිණිස බොරුවලවල් කැපීමෙන් දුශ්කටාවේ.
බොරු වලෙහි යමෙක් වැටුනු සොනෙහිද දුශ්කටාවේ.
තිරිසන්ගත සත්වයන්ට දුක්දීමෙන් දුශ්කටාවේ.
මනුෂ්‍යයන්ට දුක්දීමෙන් ථුල්ලච්චයවේ
යක්ඛ තිරශ්චීනයෝ මැරීමෙන් පචිත්තිවේ
මනුෂ්‍යයෙකු මැරීමෙන් පාරාජිකාවේ

* මනුස්ස ජාතික පාණෙ–පාණ සඤ්ඤිතා වධකචිත්තං
උපක්කමො–තෙන මරණං.

ප්‍රතිසන්ධි විඥානයෙහි සම්මත කලලරූපය පටන් මනුෂ්‍ය ප්‍රාණයක් මරණ චේතනාවෙන් දිවි තොරකිරීමෙන් හෝ කරවීමෙන් පාරාජිකාවේ.

මෙයින් ස්වල්පයක් වෙනස්වුනානම් ආනාපානායාහට පාරාජිකා නොවේ.

1 සාහත්ථිකා නම්:— අතින් හෝ අතෙහි තිබුන ආයුධයෙන් මැරීමයි.

2 නිස්සග්ගිය නම්:—ඈත සිටියෙකුට අතෙහි තිබූ යමක් ගසාදමා මැරීමයි.

3 ආණත්තිය නම්:—අනුන් ලවා මැරවීමයි.*

4 ථාවර නම්:—බොරුවලවල්වල දමා හෝ වසදී මැරීමයි.

5 විජ්ජාමය නම්:— මන්ත්‍ර ජපකිරීමෙන් මැරීමයි.

6 ඉද්ධිමය නම්:— ඍද්ධි බලයෙන් මැරීමයි.

4 උත්තරි මනුස්සධම්ම පාරාජිකාව.

1 වෙසාලියං
2 වග්ගුමුදා තීරියෙ භික්ඛූ
3 උත්තරිමනුස්සධම්මා රොචන වත්ථුස්මිං
4 අඤ්ඤත්‍ර අධිමානා
5 ආණත්තිකං
9 පඤ්චඅඞ්ගානි
10 උත්තරි මනුස්සධම්ම සමුට්ඨානා
11 කිරියා
12 සඤ්ඤාවිමොක්ඛං
13 සචිත්තකං

* ආණත්තිය ෂඩාකාර වේ

1 වත්ථු නම්:- අසවල් පුද්ගලයා මරවයි. අනදිමයි.
2 කාල නම්:-අසවල් වේලාවට මරන්ට අනදීම.
3 ඔකාස නම්:-දවස හෝ මාසය නියමකිරීම.
4 ආයුධය නම්:-අසවල් ආයුධයයි කීම.
5 ඉරියාපථ නම්:-ගමනක් යනවිට හෝ සිටිනකොට මරන්ට අනදීම.
6 කිරියාවිශෙෂ නම්:-අසවල් ක්‍රියාව කරනකොට අනදීම

6 ආපත්තිභෙදං
7 අජානන්තස්ස
8 සීලවිපත්ති
14 වජ්ජකම්මං
15 ලොකවජ්ජං
16 අකුසල චිත්තං
17 දුක්ඛවෙදනං

විස්තර.

තමා කෙරෙහි නූපන් ප්‍රථමධ්‍යානාදි ප්‍රභෙදගත උත්තරි මනුෂ්‍ය ධර්මයන් ලාමක අදහසින් වචන තේරෙන මිනිසෙක් හට තමාකෙරෙහි ඇතිබව ප්‍රකාශකිරීමෙන් පාරාජිකා වේ.

මනුෂ්‍ය ධර්ම.

1 ප්‍රාණඝාත
2 අදත්තාදාන
3 කාමෙසුමිච්ඡාචාර
4 මුසාවාද
5 පිසුනාවාච
6 පරුෂාවාච-
7 සම්ඵප්පලාප
8 අභිජ්ඣා
9 ව්‍යාපාද
10 මිථ්‍යාදෘෂ්ටි

මෙයින් වෙන්වී වාසයකිරීම මනුෂ්‍යධර්මයයි. අර්හත්මාර්ග ඥාන ලැබීමට සුදුසු ධ්‍යානාදි ධර්මයෝ උත්තරි මනුෂ්‍යධර්මනම්

පාරාජිකා කාණ්ඩය නිමි.

සඞ්ඝාදිසෙසාපත්ති කාණ්ඩය

1. ශික්ෂාපදය.

සංචෙතනිකාති-ජානන්තො සඤ්ජානන්තො චෙච්ච අභිවිතරිත්වා වීතික්කමො.

සුක්කන්ති-දසසුක්කානි-නීලං පීතං ලොහිතකං ඔදාතං තක්කවණ්ණං දකවණ්ණං තෙලවණ්ණං ඛීරවණ්ණං දධිවණ්ණං සප්පිවණ්ණං

2. ශික්ෂාපද

ඔතිණ්ණො නාම-සාරත්තො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධචිත්තො

විපරිණතන්ති-රත්තම්පි චිත්තං විපරිණතං, දුට්ඨම්පි චිත්තං විපරිණතං, මූළ්හම්පි චිත්තං විපරිණතං.

වෙණීනාම:- සුද්ධකෙසාවා සුත්තමිස්සාවා මාලාමිස්සාවා හිරඤ්ඤමිස්සාවා සුවණ්ණමිස්සාවා මුත්තාමිස්සාවා මණිමිස්සාවා.

ඉත්ථියා ඉත්ථිසඤ්ඤිනො අන්තමසො ලොමෙන ලොමං ඵුසන්තස්සාපි, ඉත්ථියාවා ඵුසියමානස්ස සෙවනාධිප්පායෙන වායාමිත්වා ඵස්සං පටිජානමානස්ස සඞ්ඝාදිසෙසො.

අපිච එකෙන හත්ථෙන ගහෙත්වා දුතියෙන හත්ථෙන දිවසම්පි තත්ථතත්ථ ඵුසන්තස්ස එකො ආපත්ති.

3. ශික්ෂාපදය

දුට්ඨුල්ලානාම වාචා-වච්චමග්ගපස්සාව මග්ග මෙථුන ධම්ම පටිසංයුත්තවාචා.

යථාතං යුවායුවතින්ති

දහරො දහරිං තරුණො තරුණිං කාමභොගී කාමභොගිනිං.

වණ්ණංභණතිනාම: ද්වෙමග්ගෙ ථොමෙති වණ්ණෙති පසංසති

අවණ්ණංභණතිනාම-ද්වෙ මග්ගෙ ඛුංසෙති වම්භෙති ගරහති.

4. ශික්ෂාපදය

අත්තකාමන්ති අත්තනො කාමං අත්තනො හෙතුං අත්තනො අධිප්පායං අත්තනො පාරිචරියං.

එතදග්ගන්ති-එතං අග්ගං එතං සෙට්ඨං එතං මොක්ඛං එතං උත්තමං එතං පවරං.

පරිචරෙය්‍යාසි-අභිරමෙය්‍ය.

5. ශික්ෂාපදය.

ඉත්ථියාවා පුරිසමතින්ති-පුරිසස්සමතිං ඉත්ථියාවා ආරොචෙති

පුරිසස්සවා ඉත්ථිමතින්ති-ඉත්ථියා මතිං පුරිසස්සවා ආරොචෙති

ජායත්තනෙනවාති-ජායා භවිස්සති

ජාරත්තනෙනවාති-ජාරී භවිස්සති

දස ඉත්ථියො -මාතුරක්ඛිතා, පිතුරක්ඛිතා, මාතාපිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා, භගිනිරක්ඛිතා, ඤාතිරක්ඛිතා, ගොත්ත

රක්ඛිතා, ධම්මරක්ඛිතා, සාරක්ඛා, සපරිදණ්ඩා.

දසභරියායො–ධනක්කීතා, ඡන්දවාසිනී, භොගසිනී, රූපවා වාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔභතචුම්බටා දාසිච භරියාච, කම්මකාරීච භරියාච, ධජාහටා මුහුත්තිකා.

6. ශික්ෂාපදය

කුටිනාම උල්ලිතාවා හොති අවලිතතාවා උල්ලිත්තා–වලිත්තාවා.

අස්සාමිකන්ති–න අඤ්ඤො කොචි සාමිකො හොති ඉත්ථිවා පුරිසොවා ගහට්ඨොවා පබ්බජිතොවා.

7. ශික්ෂාපදය

මහල්ලකොනාම විහාරො–සස්සාමිකො වුච්චති.

සස්සාමිකන්ති–අඤ්ඤො කොචී සාමිකො හොති ඉත්ථියාවා පුරිසොවා ගහට්ඨොවා පබ්බජිතොවා.

8 ශික්ෂාපදය

දුට්ඨොදොසොති–කුපිතොඅනත්තමනොඅනභිරද්ධො ආගත චිත්තො ඛීලජාතො.

අමූලකන්නාම–අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඞ්කිතං.

අනුද්ධංසෙය්‍යාති–චොදෙතිවා චොදාපෙතිවා·

9. ශික්ෂාපදය.

කිඤ්චිදෙසං ලෙසමත්තං උපාදායාති.

දසලෙසා–ජාතිලෙසො, නාමලෙසො, ගොත්තලෙසො, ලිඞ්ගලෙසො, ආපත්තිලෙසො, පත්තලෙසො, චීවර ලෙසො, උපජ්ඣායලෙසො, ආචරියලෙසො, සෙනාසනලෙසො.

10. ශික්ෂාපදය

සමග්ගොනාම–සඞ්ඝො සමානසංවාසකො සමානසීමායං ඨිතො.

භෙදාය පරක්කමෙය්‍යාති–කථං ඉමෙ නානා අස්සුවිනා අස්සු වග්ගඅස්සූති පක්ඛංපරියෙසති ගණං බන්ධති.

11. ශික්ෂාපදය

වගගවාදකානි-තස්සවණ්ණය පකඛාය ඝිතා හොති.

අනුවත්තකානි-තස්ස දිට්ඨිං ඛන්තිංරුචිං ගහණෙන අනුපටි පජ්ජකා.

12. ශික්ෂාපදය

භික්ඛුපනෙව දුබ්බචජාතිකොහොති.

දුබ්බචොහොති දෙවචසස කාරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නා ගතො අකඛමො අපදකඛිණගගාහි අනුයාසනිං.

උද්දෙස පරියාපනෙනසු සිකඛාපදෙසුති.

පාතිමොකඛ පරියාපනෙනසු සිකඛාපදෙසු.

13. ශික්ෂාපදය

උපනිස්සායවිහරතීති-තප්පටිබඩාහොනති චීවර පිණ්ඩපාත සෙනාසන ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරිකඛාර.

කුලංනාම-චත්තාරිකුලානි ඛත්තියකුලං බ්‍රාහමණකුලං වෙස්ස කුලං සුද්දකුලං.

කුලදූසකොති-කුලානි දූසෙති පුප්ඵෙනවා ඵලෙනවා චුණ්ණෙනවා මත්තිකායවා දන්තකට්ඨෙනවා

සඞඝො ආදිමහි චෙව සෙසෙසුච ඉච්ඡිතබ්බො අස්සාති සඞඝාදිසෙසො ආදියයි. කියනලද පිරිසෙහිද, සෙසයයි කියනලද මානත අබ්භානනයෙහිද, සඞඝයා කැමති වියයුතු වූයේ මේ ආපත්තියටනුයි. සඞඝාදිසෙස නම්වේ. ඒ දූසිත සිල් ඇති භික්ෂුවගේ සුඩිය පිණිස කළයුතු වත මානත අබ්භාන යන තුන් කාර්‍යයටම සඞඝයා උවමනා බැවින් සඞඝාදිසෙසනම් වේ.

සඞඝාදිසෙසාපත්ති කාණ්ඩය නිමි.

අනියතාපත්ති 2.

---

1 අනියතය.

මාතුගාමො නාම: මනුස්සිත්ථි න යකඛි න පෙති න තිරච්ඡාන ගතා අන්ත ම සො තදහුජාතාපි දාරිකා.

එකො එකායාති: භික්ඛුචෙව හොති මාතුගාමොච

රහොනාම: චක්ඛුස්ස රහො-සොතස්ස රහො.

පටිච්ඡන්නං නාම: ආසනං කුඩ්ඩෙන වා කවාටෙන වා කිලඤ්ජෙන වා සාණිපාකාරෙන වා රුක්ඛෙන වා ථම්භෙන වා කොත්ථලියා වා යෙන කෙනචි පටිච්ඡන්නං හොති.

අලංකම්මනියෙති: සක්කා හොති මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිතුං

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති: මාතුගාමෙ නිසින්නෙ භික්ඛු උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා භික්ඛු නිසින්නෙ මාතුගාමො උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා උභො වා නිසින්නා හොන්ති උභො වා නිපන්නා.

සද්ධෙය්‍යවචසා නාම: ආගතඵලා අභිසමෙතාවිනී විඤ්ඤාත සාසනා.

උපාසිකා නාම: බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා: සඞ්ඝං සරණං ගතා- දිස්වා-

තිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන වදෙය්‍ය පාරාජිකෙන වා සඞ්ඝාදිසෙසෙන වා පාචිත්තියෙන වා නිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො තිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන කාරෙතබ්බො-

මේ ශික්ෂාපදය සැවැත්නුවරදී තථාගතයන් වහන්සේ උදායි ස්ථවිරයන් වහන්සේ අරභයා දෙසනලදී.

---

2 අනියතය.

තිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන වා දෙය්‍ය-සඞ්ඝාදිසෙසෙන වා පාචිත්තියෙන වා—නිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො චිත්තා ධම්මා න අඤ්ඤතරෙන කාරෙතබ්බො සඞ්ඝාදිසෙසෙන වා පාචිත්තියෙන වා වචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය තෙන සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො—

අනියතොති: න නියතො පාරාජිකං වා සඞ්ඝාදිසෙසො වා පාචිත්තියං වා.

අනියත නිමි.

1 ශික්ෂාපදය.

1 නිස්සග්ගිපචිත්තිය.

මේ ශික්ෂාපදය විශාලමහනුවරදී ඡබ්බග්ගිය භික්ෂූන්ගේ අතිරේක චීවර ධාරණය නිසා පනවන ලදී.

මෙහිදී කඨිනත්ථාරය සහ කඨිනුබ්භාරය දතයුතු වේ.

කඨිනත්ථාරය පෙරවස් විසුවන්ට අනුදැන වදාරණ ලදී. පසුවස් වුසුවන්ට නොවේ. ඒද අනතිම වශයෙන් පස් නමක් විය යුතුයි.

කඨිනත්ථාරය ලැබූ භික්ෂුවට උබ්භාරය දක්වා පඤ්ච ආනිසංස කොතෙක් වෙත්.

1 ආනාමන්තචාරෙ
2 අසාමන්තචාරෙ
3 යාවදත්ථචීවරං
4 ගණභොජනං

සොචතත්ථ චීවරුප්පාදෙ තස්මිං ආවාසෙ සඞ්ඝස්ස උප්පන්න චීවරඤ්චාපි පඤ්ච ආනිසංසා.

ඛන්ධා 60 පිට.

කඨිනුබ්භාරයට අට්ඨමාතිකා.

1 පක්කමනන්තිකා
2 නිට්ඨානන්තිකා
3 සන්නිට්ඨානන්තිකා
4 නාසනන්තිකා
5 සවනන්තිකා
6 ආසාවච්ඡෙදිකා
7 සීමාතික්කමනන්තිකා
8 සහුබ්භාරා ති

ටීකා 113 පිට.

අඞ්ග අටකින් යුක්ත පුද්ගලයා කඨිනත්ථාරයට සුදුසු බැව් කිවුහ.

1 පුබ්බ කරණං ජානාති
2 පච්චුද්ධාරං ජානාති
4 අධිට්ඨානං ජානාති
3 අත්ථාරං ජානාති
5 මාතිකං ජානාති
6 පළිබොධං ජානාති
7 උද්ධාරං ජානාති
8 ආනිසංසං ජානාති

අධිට්ඨාන චීවරය හැරපීමෙ අඞ්ග අට.

1 අධිට්ඨාන චීවරං අඤ්ඤස්ස දානෙන,
2 අච්ඡින්දිත්වාගහණෙන.
3 විස්සාසගාහෙන.
4 හීනායාවත්තනෙන.
5 සික්ඛා අපච්චක්ඛානෙන.
6 කාලකිරියාය
7 ලිඞ්ගපරිවත්තනෙන
8 පච්චුද්ධාරණෙන.

නිස්සග්ගිය චීවර ඉතා සාරණ මාතෘ.

ඉදමෙම භන්තෙ චීවරං දසාතික්කන්තං නිස්සග්ගියං සඞ්ඝස්ස නිස්සග්ගියං ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජාමි.

බොම කාමයානික කොසෙයය කම්බල සාන භඞ්ග යන මොවුන් අතුරෙන් අන්තිම වශයෙන් දිගින් සුගත් අඟුලෙන් අටඟුලක්ද පළලින් සතරඟුලක්ද විකප්ප නුපග චීවරය දතයුතුයි.

ඇවත දෙසීම

අහංභන්තෙ එකං නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං ආපන්නො තං පටිදෙසෙමි.

කාසීනය අනුමෝදන් කිරීම.

අත්ථතං භන්තෙ සඞ්ඝස්ස කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරො අනුමොදමාති.

3 නිසගි පචිති

චීවර ඉපදීමට අටම්මාතිකා –

1 සීමාය දෙති
2 කතිකාය දෙති
3 භික්ඛා පඤ්ඤත්තියා දෙති
4 සඞ්ඝස්ස දෙති
5 උභතො සඞ්ඝස්ස දෙති
6 වස්සවුත්ථ සඞ්ඝස්ස දෙති
7 ආදිස්ස දෙති
8 පුග්ගලස්ස දෙති

මෙහි සීමා 15 වේ—එනම්;

1 ඛණ්ඩසීමා	6 ගාම සීමා	11 ජනපදසීමා
2 උපචාරසීමා	7 නිගමසීමා	12 රට්ඨසීමා
3 අසාමන්‍යාසීමා	8 නගරසීමා	13 දීපසීමා
4 අවිප්පවාසසීමා	9 අබ්භන්තරසීමං	14 රජ්ජසීමා
5 ලාභසීමා	10 උදකුක්ඛෙපසීමා	15 චක්කවාල සීමා

පත්තවග්ගය-- 1 වෙනි ශික්ෂාපදය.

එහි කියනලද පාත්‍රයෙහි ප්‍රමානය.

මගධ නැලියෙන් දෙකක් පුරණ ඇල් සහලේ බත් සහ මුංඇට ව්‍යඤ්ජනයන් සමඟ මස් මාන්සාදී ද්‍රව්‍ය ඊට සෑහෙන තරමට හැන්පත් හරන්නට පුළුවන් ප්‍රමාණයෙන් යුක්තවූ ශ්‍රමණ සාරුප්‍යවූ මැටි හෝ යකඩ පාත්‍රයක් ලැබ පුරාණ පාත්‍රය පච්චුද්ධරණය කොට දස දිනක් තුළදී අදිට්ඨාන කළ යුතුයි.

නවවිධ පාත්‍රය.

1 උක්කට්ඨ	1 මජ්ඣිම	1 ඔමක
2 උක්කට්ඨුක්කට්ඨ	2 මජ්ඣිමුක්කට්ඨ	2 ඔමකුක්කට්ඨ
3 උක්කට්ඨොමක	3 මජ්ඣිමොමක	4 ඔමක ඔමක

එම වග්ගය--3 ශික්ෂාපදය

යාමකාලික--ගිලන්පස වගී දෙඩන් ඇඹුල් ආදීයයි. ඒවා පිළිගෙණ පසුවදා උදෑසන වෙනතුරු වැලඳිය හැකියි.

2 සාවකාලික--ඔදන කුම්මාස, සත්තු මච්ච මංසාදියයි. පිළිගෙණ ඉර අවරට යාමට මත්තෙන් වැළඳිය යුතුයි.

3 සත්තාහකාලික—සප්පි නවනීතාදියයි. පිළිගෙණ සත් දිනක් තබාගත හැකියි.

යාවජීවික—ඉඟුරු කොත්තමල්ලි ආදියයි, ඒ ද්‍රව්‍ය පිළිගෙණ දිවි තිබෙනතුරු වැළඳිය හැකියි.

උග්ගහිතකාන--කෙනෙක් නොදී පිළිගත්දෙය තමන්ට ඇසාපවේ.

නිස්සග්ගෙ නියුත්තා නිස්සග්ගියායි. වස්තු නිසජ්ජන යෙහි යෙදූහෙනුයි නිස්සග්ගි නම්වේ. මෙකී නිසගි ඇවැත් වලට පැමිණි භික්ෂුන්ගේ තම තමන්ට අකපවූ ඒ ඒ වස් තූන් ආලය හැර සංඝගණ පුද්ගලයන්ට දී ඉක්බිති භික්ෂූන්ගේ පාමුල ආපත්ති දෙසීමෙන් සියලු ඇවතින් නැඟීම වෙයි.

නිසගි පචිත්ති කාණ්ඩය නිමි.

සත්ත අධිකාරසමථසො.

1 සම්මුඛා විනය
2 සති විනය
3 අමූළහ විනය
4 පටිඤ්ඤත කාරණ
5 යෙභුයාසිකා
6 තස්ස පාපියසිකා
7 තිනවත්ථාරකාය

අධිකාරණ සතර.

1 විවාදාදිකාරණය
2 අනුවාදාදිකාරණය
3 අපත්තාධිකාරණය
4 කිච්චාදිකාරණය

1 **විවාදාදිකාරණ**--අට්ඨාරයෙහි වත්ථුහි විවදන්තා තං භික්ඛූනං යො විවාදෙ ඉදං විවාදාදිකාරණං.

2 **අනුවාදාදිකාරණ**--සීල, ආචාර, දිට්ඨි ආජීව වා අනු වදන්තානං අනුවාදෙ උපවාදනා මෙව චොදනා ඉදං අනුවාදාදිකාරණං

3. **ආපත්තාධිකාරණ**-අපත්තික්ඛන්ධා ආපත්තාධිකාරණං

කිච්චාදිකාරණ-අපලොකනාදීනං චතුන්නං කම්මානං කරණං ඉදං කිච්චාදිකාරණං නාම

විවාදාදිකාරණ-1 සම්මුඛා විනයෙන්
2 යෙභුයාසිකාවෙන් සමථයවේ.

අනුවාදාධිකරණය-1 සම්මුඛාවිනයෙන
2 සතිවිනයෙන
3 අමූළ්හ විනයෙන
4 තස්සපාපියසිකා සතරෙන් සමථය වේ

ආපත්තාධිකරණය.

1 සම්මුඛාවිනයෙන
2 පටිඤ්ඤාත කරණෙන
3 තිණවත්ථාරෙන සමථය වේ

කිච්චාධිකරණය

සම්මුඛා විනයෙන් සමථයවේ

පාතිමොක්ඛ සාරය නිමි.

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

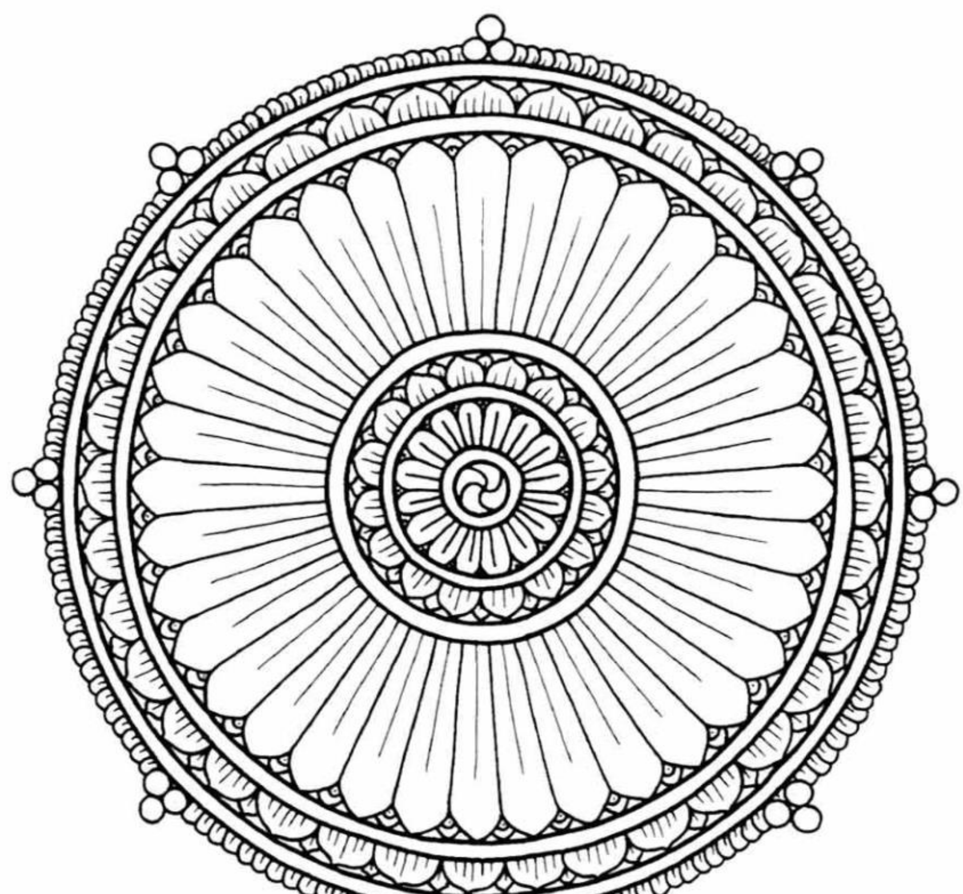

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු